

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT

Finansinspektionens yrkande om sanktionsavgift ogillas.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att AA ska åläggas att betala en sanktionsavgift om 60 000 kr.

AA har bestritt yrkandet.

GRUNDER M.M.**Finansinspektionen**

AA har den 23 och 24 juli 2019 handlat aktier i bolaget VibroSense Dynamics AB (ISIN SE0006852125) på värdepappersmarknaden i Stockholm. Under handelsdagen den 23 juli 2019 har AA placerat flera säljorder. Den sista säljorden har lagts kl. 17:15:49 och avsett 900 aktier med en beloppsgräns på 5,58 kr. Nämnda säljorder har gått till avslut direkt. Kl. 17:27:50 har han placerat en köporder om 110 aktier med en beloppsgräns på 6,80 kr. Ordern har efter stängningsauktion gått till avslut till det angivna priset. Transaktionen har medfört en prisökning med 13,3 procent jämfört med priset vid den senast genomförda transaktionen i aktien. Totalt har AA sålt 9 800 aktier och köpt 110 aktier under handelsdagen.

Kl. 09.00:01 dagen efter, den 24 juli 2019, har han placerat en säljorder om 3 310 aktier med en beloppsgräns på 6,78 kr. Kl. 09:00:10 har han ändrat beloppsgränsen till 6,74 kr och kl. 09:00:29 har ordern gått till avslut till priset 6,76 kr.

AA s köp om 110 aktier har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien.

Med hänsyn till ärendets handläggningstid har Finansinspektionen valt att justera ner yrkandet i förhållande till det belopp som angavs i sanktionsföreläggandet.

Om tingsrätten skulle bedöma att det finns en tidsutdräkt i handläggningen efter delgivning av sanktionsföreläggandet kan denna omständighet beaktas som en förmildrande omständighet vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek (prop. 2016/17:22 s. 225).

AA

Han köpte 20 000 aktier i VibroSense Dynamics AB i juni 2019 för 5,70 kr. Han delade innehavet med en vän så de ägde 10 000 aktier var. Tanken var att de skulle behålla innehavet till den 17–20 september då bolaget skulle presentera en studie i Barcelona. Dessa aktier fanns på ett konto för långsiktigt sparande.

Under sommaren 2019 genomfördes en emission. Han valde då att köpa fler aktier i bolaget. Dessa aktier fanns på ett konto för kortsiktigt sparande. Den 23 juli 2019 kom det ut många säljorder som låg på 5,50 kr. Han bestämde sig då för att sälja av en stor del av sitt innehav på nämnda konto. Han hade nämligen alla pengar i ett bolag vilket var en stor risk.

Den 24 juli 2019 kom det tre promemorior. Då var det flera som ville sälja sina aktier. Det såg inte ut som att aktiekursen skulle gå upp.

Det har varit fråga varit en ren engångsföreteelse. Han har inte haft något uppsåt att manipulera handeln i aktien. Handeln har inte skett på ett systematiskt eller organiserat sätt.

I vart fall är det yrkade beloppet alldeles för högt. Han har sammanlagt gjort en vinst om 2 500 kr. Av lagstiftningen framgår det att sanktionen för en fysisk person ska uppgå till tre gånger vinsten.

Han har aktivt samarbetat med Finansinspektionen och lämnat in material till utredningen. Finansinspektionen har inte beaktat de omständigheter som anges i 15–18 §§

lagen (2016:1306) om kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen).

Att Finansinspektionens handläggning har dragit ut på tiden har påverkat honom mycket.

PARTERNAS SYN PÅ FRÅGAN OM PRESKRIPTION

Under handläggningen av målet har fråga uppkommit om talan är preskriberad. Parterna har i denna del anfört i huvudsak följande.

AA

En talan om sanktionsföreläggande måste väckas inom två år. Att bli delgiven ett sanktionsföreläggande är inte samma sak som att talan väcks.

Finansinspektionen

Av 5 kap. 14 § första stycket kompletteringslagen framgår att ett ingripande för en överträdelse som anges i 5 kap. 1 § bara får ske om ett sanktionsföreläggande har delgetts den som ingripandet riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. Bestämmelsen är tillämplig både när Finansinspektionen ingriper genom att utfärda ett sanktionsföreläggande och när Finansinspektionen har väckt talan vid tingsrätten (prop. 2016/17:22 s. 118, 255 f., 389 f. och 414). En delgivning av ett sanktionsföreläggande bryter preskriptionsfristen på samma sätt som när en misstänkt får del av ett åtal i ett brottmål. Att bestämmelsen i inte återfinns i 6 kap. kompletteringslagen saknar betydelse för bedömningen.

Även om sanktionsavgifter kan jämföras med böter (a. prop. 2016/17:22 s. 94) och vid en tillämpning av Europakonventionen skulle anses vara straffrättsliga till sin natur (a. prop. s. 103) så är de enligt svensk rätt inte klassificerade som straffrättsliga. Vidare

framgår det av 1 kap. 3 och 8 §§ brottsbalken att ett brott inte kan föranleda en administrativ sanktionsavgift. De sanktioner som beslutas med stöd av kompletteringslagen utgör således inte straff och är inte en del av specialstraffrätten. Det saknas således stöd för att på den grunden tillämpa 35 kap. brottsbalken på bestämmelserna i kompletteringslagen.

Bestämmelsen i 6 kap. 3 § första stycket kompletteringslagen om att vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott där det inte är föreskrivet svårare straff än böter ska tillämpas för en talan om sanktionsavgift innebär att rättegångsbalkens processuella bestämmelser om bötesmål är tillämpliga (se prop. 2016/17:22 s. 244 ff. och s. 395). Den innebär inte att brottsbalkens materiella bestämmelser om preskription ska tillämpas.

Av 4 kap. 6 § lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden (marknadsmissbrukslagen) följer att när en åklagare i ett mål om marknadsmissbruk framställer ett alternativt yrkande om sanktionsavgift ska det som anges om sanktionsföreläggande i 5 kap. 14 § första stycket kompletteringslagen gälla för åtal. Innebörden är således att åklagarens alternativyrkande om sanktionsavgift förutsätter att åtalet delges den tilltalade inom två år från överträdelsen. Bestämmelsen i 4 kap. 6 § marknadsmissbrukslagen motiverades av att eftersom sanktionsförelägganden inte utfärdas i mål som handläggs av åklagare så skulle en ren hänvisning till 5 kap. 14 § kompletteringslagen innebära att preskriptionstiden inte kan avbrytas och att den således skulle kunna löpa ut, trots att den misstänkte fått del av yrkandet (prop. 2016/17:22 s. 118). Lagstiftaren har således uppenbarligen ansett att utgångspunkten är att delgivning av ett sanktionsföreläggande krävs för preskriptionsavbrott även när frågan om sanktionsavgift handläggs av åklagare i ett brottmål och att det inte utan särskild reglering skulle vara tillräckligt att åtalet delgavs den misstänkte. Det är mot den bakgrunden tydligt att en analog tillämpning av 35 kap. brottsbalken inte är aktuell ens när frågan om sanktionsavgift handläggs i ett brottmål.

Den aktuella överträdelsen ägde rum den 23 och 24 juli 2019 och AA delgavs ett sanktionsföreläggande den 16 april 2021. Överträdelsen är således inte preskriberad.

UTREDNINGEN

Finansinspektionen har som skriftlig bevisning åberopat avsluts- och orderlistor över handeln i VibroSense Dynamics AB, en graf som visar skillnaden mellan det pris som köpare är villiga att betala och det pris som säljare är villiga att sälja för (den s.k. spreaden), information om AA:s depå och utdrag ur Spotlights handelsregler.

HANDLÄGGNINGEN

Målet har, med stöd av 45 kap. 10 a § första stycket 3 rättegångsbalken, avgjorts utan huvudförhandling.

DOMSKÄL

Förbudet mot marknadsmanipulation

Enligt artikel 12 och 15 i förordning 596/2014 om marknadsmissbruk är det bl.a. förbjudet att utföra en transaktion, lägga en handelsorder eller bete sig på ett sätt som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om utbudet, efterfrågan eller priset på ett finansiellt instrument, om inte den som har vidtagit en sådan åtgärd kan visa att den har utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis enligt artikel 13.

En överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation kan medföra att Finansinspektionen ingriper eller att åklagaren inleder en förundersökning.

Allmänt om Finansinspektionens möjligheter att ingripa

I de fall då Finansinspektionen ingriper mot en överträdelse av förbudet mot mark-

nadsmanipulation prövas det enligt 5 kap. 19 § första stycket lagen (2016:1306) om kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen) genom sanktionsföreläggande. Ett ingripande får enligt 5 kap. 14 § första stycket bara ske om sanktionsföreläggandet har delgetts den som ingripandet riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. Av 5 kap. 19 § tredje stycket framgår att om den som sanktionsföreläggandet riktar sig mot godkänner föreläggandet gäller beslutet som ett domstolsavgörande som har vunnit laga kraft.

Om ett sanktionsföreläggande inte godkänns inom den tid som anges i föreläggandet får Finansinspektionen enligt 5 kap. 21 § väcka talan vid Stockholms tingsrätt om att sanktioner ska beslutas. Enligt 6 kap. 3 § ska, om inget annat anges i nämnda lag, vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott där det inte är föreskrivet svårare straff än böter gälla för talan.

Finansinspektionens ingripande mot AA och handläggningen vid tingsrätten

I föreliggande mål har Finansinspektionen gjort gällande att AA har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation den 23 och 24 juli 2019. Finansinspektionen utfärdade den 29 mars 2021 ett sanktionsföreläggande som AA svarade på den 16 april 2021. Den 9 september 2021 väckte Finansinspektionen talan mot AA som sedan delgavs stämning den 4 oktober 2021.

Om Finansinspektionens talan är preskriberad

Som framgår ovan har fråga uppkommit om Finansinspektionens talan om sanktionsavgift är preskriberad.

En sanktionsavgift enligt kompletteringslagen kan jämföras med den straffrättsliga påföljden böter (se prop. 2016/17:22 s. 94 och jfr a.a. s. 103).

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att det i kompletteringslagen inte finns någon särskild bestämmelse som reglerar bortfallande av sanktionsavgift i en situation då Finansinspektionen har väckt talan vid tingsrätten. Den ovannämnda bestämmelsen i 5 kap. 14 §, enligt vilken ett ingripande endast kan ske om ett sanktionsföreläggande har delgetts inom två år från gärningen, ingår i ett kapitel som innehåller regler för vad Finansinspektionen i vissa fall ska och i andra fall får göra. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i kapitel 6 som handlar om handläggningen i domstol m.m.

Enligt tingsrätten framgår det inte av förarbetena till kompletteringslagen att lagstiftaren har tagit ställning till frågan om vilken tidsfrist som ska gälla för bortfallande av påföljd i en situation då en adressat av ett sanktionsföreläggande inte har godkänt föreläggandet och då Finansinspektionen har valt att väcka talan vid tingsrätten (se prop. 2016/17:22 s. 255 f. och 389 f.). Av förarbetena till marknadsmissbrukslagen som finns i samma proposition står det dock klart att lagstiftaren har ansett att samma tidsfrist som gäller enligt 5 kap. 14 § kompletteringslagen bör gälla i de fall då åklagaren framställer ett alternativt yrkande om sanktionsavgift i ett mål om marknadsmissbruk (se prop. 2016/17:22 s. 118 och 414). På s. 118 i nämnda proposition anges följande. Det är rimligt att i huvudsak samma tidsfrist gäller för preskription av möjligheten till administrativ sanktion oavsett om denna prövas genom Finansinspektionens försorg eller i samband med åtal inom ramen för en brottmålsprocess. För att uppnå en jämförbar preskriptionsfrist i den senare situationen bör tidsfristen beräknas från tidpunkten för överträdelsen till när den misstänkte fått del av åtalet (jfr 35 kap. brottsbalken).

Av det anförda kan noteras att lagstiftaren jämförde situationen då en sanktion prövas genom Finansinspektionens försorg med situationen då en sanktion prövas av domstol.

Som har angetts ovan har Finansinspektionen gjort gällande att en talan om sanktionsavgift inte är preskriberad om myndigheten har delgett motparten ett sanktionsföreläggande inom två år.

Enligt tingsrätten medför den tolkning som Finansinspektionen förespråkar att preskriptionsfristerna för gärningar som ska bedömas enligt de olika regelverken inte blir jämförbara när det kommer till de mål som handläggs vid tingsrätten. Av de mål som kommer in till tingsrätten framgår följande. När åklagaren väcker talan om marknadsmissbruk framställs ett alternativt yrkande om sanktionsavgift i de fall det ännu inte gått två år från gärningen, men inte i de fall då mer än två år har gått sedan dess. När Finansinspektionen väcker talan om sanktionsavgift framställs yrkande om sanktionsavgift även när det har gått mer än två år från gärningen.

Som ett exempel kan nämnas att åklagaren väckte åtal för marknadsmanipulation mot en person i mål B 10436-20 den 29 april 2021 för gärningar som enligt gärningsbeskrivningen hade begåtts under perioden den 20 juli 2018–14 januari 2019. Något alternativyrkande om sanktionsavgift framställdes inte. Den 7 juli 2021 väckte Finansinspektionen talan om sanktionsavgift i mål B 11027-21 mot samma person som i B 10436-20 för gärningar som enligt Finansinspektionen bl.a. ska ha begåtts under perioden den 15–28 februari 2019.

Den tolkning som Finansinspektionen förespråkar skulle i praktiken innebära att en sanktionsavgift kan dömas ut när Finansinspektionen väcker talan mer än två år efter gärningen, men inte när åklagaren väcker åtal mer än två år efter gärningen.

Tingsrätten kan inte se vilka skäl som skulle kunna finnas för en sådan ordning.

Att det inte finns någon särreglering om bortfallande av påföljd i kompletteringslagen som är tillämplig när Finansinspektionen har väckt talan vid tingsrätten medför enligt tingsrätten att de generella bestämmelserna i 35 kap. brottsbalken blir tillämpliga. Som framgår av kommentaren är preskriptionskapitlet även tillämpligt på specialstraffrättens område (se kommentaren till inledningen av 35 kap. brottsbalken, JUNO Version 18, publicerad den 6 juni 2021). Av praxis framgår även att bestämmelserna i 35 kap. brottsbalken kan tillämpas analogt när det gäller sanktioner som har karaktär av bötesstraff (se NJA 1974 s. 243). Hade lagstiftaren önskat att bestämmelserna i 35 kap.

brottsbalken inte skulle bli tillämpliga hade denne kunnat meddela en bestämmelse liknande den som finns i 14 § skattebrottslagen (1971:69) där det anges att utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt lagen ådömas även efter en längre tidsperiod än den som normalt gäller eller att tidsperioden ska beräknas på ett annat sätt än vad som annars görs.

Enligt 35 kap. 1 § första stycket 1 brottsbalken får påföljd inte dömas ut med mindre än att den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom två år om det för brottet inte kan följa svårare straff än fängelse i ett år.

Som framgår av kommentaren till bestämmelsen i 35 kap. 1 § brottsbalken hindrar delgivning av ett strafföreläggande inte preskription. Ett skäl till det är att det genom delgivning av ett strafföreläggande inte inleds ett förfarande som måste föras vidare eller genom en åtgärd bringas att upphöra. (Se kommentaren till 35 kap. 1 § brottsbalken, JUNO Version 18, publicerad den 6 juni 2021).

Eftersom det inte heller genom delgivning av ett sanktionsföreläggande inleds ett förfarande som måste föras vidare eller genom särskild åtgärd bringas att upphöra kan situationen jämföras med den som gäller för strafföreläggande. Enligt tingsrätten saknas därmed stöd för att ett av Finansinspektionen utfärdat sanktionsföreläggande ska anses vara preskriptionsavbrytande.

AA delgavs stämning den 4 oktober 2021 vilket var drygt två år efter det att gärningen som ligger till grund för yrkandet ska ha begåtts.

Mot bakgrund av vad som anförs ovan anser tingsrätten att talan avseende sanktionsavgift är preskriberad. Finansinspektionens yrkande om åläggande för AA att betala en sanktionsavgift om 40 000 kr ska därför ogillas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 11 november 2021. Prövningstillstånd krävs.

Ulrika Persson